

Назаренко Л.Ю. (Київ, Україна)

Славістика у північно-чеському університеті в місті Усті над Лабою

Стаття присвячена викладанню славістичних дисциплін на педагогічному факультеті університету Яна Евангеліста Пуркіне в Усті над Лабою, яке забезпечує кафедра богемістики.

Ключові слова: педагогічний факультет, славістика, курс, викладання.

Статья посвящена преподаванию славистических дисциплин на педагогическом факультете университета Яна Эвангелиста Пуркyně в Устьи над Лабой, которое обеспечивает кафедра богемистики.

Ключевые слова: педагогический факультет, славистика, курс, преподавание.

The article is devoted to the teaching of Slavonic disciplines at the Faculty of Education in the Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem, which is provided with the Department of Czech and Slavic studies.

Key words: Faculty of Education, Slavic philology, course, teaching.

Університет Яна Евангеліста Пуркіне знаходиться у місті Усті над Лабою на півночі Чехії. Усті над Лабою – це важливий центр хімічної промисловості та машинобудування Чехії з населенням біля 99000 чоловік. Місто лежить на березі ріки Лаби (Ельби) на відстані сто кілометрів від столиці Праги. Це великий залізничний вузол на трасі Берлін – Дрезден – Прага та важливий річковий порт. Університет в Усті над Лабою носить ім'я відомого чеського фізіолога Яна Евангеліста Пуркіне (1787-1869), який народився у цьому краї. Історія вищого навчального закладу розпочалася у 1954 році, коли в Усті над Лабою відкрилася Вища педагогічна школа. У 1959 році вона була реорганізована в державний Педагогічний інститут. У 1991 році на базі Педагогічного інституту відкрився Університет Яна Евангеліста Пуркіне, який залишається важливим науковим і навчальним центром північно-західного регіону Чехії. Зараз університет налічує сім факультетів: педагогічний, філософський, факультет соціології та економіки, виробничих технологій та менеджменту, природничих наук, факультет мистецтва та дизайну, факультет охорони навколишнього середовища. В університеті навчається більше 10 000 тисяч студентів. У 2008 році Університет Яна Евангеліста Пуркіне першим серед чеських вищих навчальних закладів отримав акредитацію відповідно до вимог Європейського союзу.

Педагогічний факультет є найстарішим факультетом цього навчального закладу, оскільки його історія починається від дня заснування Вищої

педагогічної школи у 1954 році. Чільне місце серед одинадцяти кафедр педагогічного факультету посідає кафедра богемістики з відділенням славістики. Очолює кафедру доктор філософії Марія Гадкова, спеціаліст з викладання чеської мови як іноземної. Лекції на кафедрі богемістики читають висококваліфіковані викладачі, серед яких три професори, п'ять доцентів, тринадцять кандидатів наук. Основним напрямком навчальної роботи кафедри є підготовка спеціалістів з чеської мови і літератури для середніх шкіл та інших навчальних закладів. Філологічні дисципліни, що тут викладаються, забезпечують комплексну фахову підготовку студентів. Поруч із базовими філологічними курсами, такими як граматики чеської мови, лексикологія, стилістика, діалектологія, літературознавство, історія мови та літератури, студентам пропонується для вивчення ряд інших фахових дисциплін. Постійним інтересом користуються такі курси, як засоби масової інформації та література, чесько-німецькі літературні зв'язки [1], соціальна комунікація, літературна критика, дитяча література, риторика, інтерпретація творів сучасної літератури, текстологія, медіальна комунікація. Серед великої кількості спеціальних курсів та семінарів можна згадати такі: чеська експериментальна поезія, інтерпретація кінематографічного нарративу, когнітивна лінгвістика, основи графології, риторика суспільних обрядів і традицій, творення наукового тексту.

Кафедра богемістики також забезпечує викладання ряду славістичних дисциплін, серед яких старослов'янська мова, російська, болгарська, польська, словацька мови, слов'янські літератури, слов'янські реалії. Російська мова викладається для студентів різних спеціальностей як іноземна мова, а також для студентів спеціальності російська мова в бізнесовій комунікації як фахова дисципліна. Ця спеціальність є відносно новою на педагогічному факультеті університету Яна Евангеліста Пуркіне. Вона з'явилася в 1998 році у зв'язку з посиленням економічних та торговельних зв'язків між Чехією та Російською Федерацією, підвищеною потребою в спеціалістах зі знанням російської мови. Поруч із філологічними дисциплінами студенти спеціальності російська мова в бізнесовій комунікації вивчають ряд предметів економічного профілю, зокрема економіку підприємства, менеджмент та маркетинг, економічне право. Вивчення російської мови має, передусім, практичну орієнтацію та спрямоване на оволодіння майбутньою професією. Центральне місце серед фахових дисциплін займають функціональна граматики російської мови, теорія і практика перекладу, ділова кореспонденція, менеджерська комунікація.

Щонайменше третину слухачів спеціальності російська мова в бізнесовій комунікації становлять вихідці з Росії, України та інших регіонів

колишнього СРСР. Значна частина цих студентів вже довгий час живе у Чехії разом зі своїми батьками. Вони здобували або завершували середню освіту у чеських школах, постійно знаходяться в чеському мовному середовищі. Тому на мовлення цієї категорії студентів суттєво впливає чесько-російська або чесько-українсько-російська мовна інтерференція. Отже перед викладачами російської мови стоїть складне завдання побудувати свої лекції і практичні заняття так, щоб досягти максимальної ефективності засвоєння матеріалу як чеськими, так і російськомовними студентами, тобто слухачами з абсолютно різною базовою підготовкою. Проте, що спеціальність російська мова в бізнесовій комунікації користується популярністю, свідчить постійне збільшення кількості прийнятих студентів. Так, у 2010 році на перший курс було зараховано 36 слухачів.

Лекції і практичні заняття з російської мови відвідують також іноземні студенти, які приїжджають на стажування до університету Яна Евангеліста Пуркіне в Усті над Лабом в рамках європейської освітньої програми Еразм.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США): концепции, школы, термины: Энциклопедический справочник. – М.: Интрада – ИНИОН, 1996. – 320 с.

Паламарчук О.Л., Чмир О.Р. (Київ, Україна)

165 років славістики в Київському університеті

Київський університет – один з провідних осередків славістики. У статті подається короткий виклад історії кафедри слов'янської філології від її заснування (1842) та початку систематичного викладання славістичних дисциплін (1846) до наших днів.

Ключові слова: Київський університет, славістика, кафедра слов'янської філології.

Киевский университет – один из ведущих славистических центров. В статье кратко излагается история кафедры славянской филологии от ее основания (1842) и начала систематического преподавания славистических дисциплин (1846) до наших дней.

Ключевые слова: Киевский университет, славистика, кафедра славянской филологии.

Kyiv University – one of the leading centers of Slavic studies. The article gives a brief history of the Department of Slavic Studies from its inception (1842) and the beginning of the systematic teaching of Slavonic subjects (1846) to the present day.

Key words: Kyiv University, Slavic, Department of Slavic Studies.